

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව

1996 අංක 21 දරන ශ්‍රී ලංකා මානව
හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පනත

(සහතිකය සටහන් කළේ 1996 අගෝස්තු මස 21 වන දින)

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

1996 අගෝස්තු මස 23 දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට්
පත්‍රයේ II කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

1996 අංක 21 දරන ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පනත

(සහතිකය සටහන් කළේ 1996 අගෝස්තු මස 21 වන දින)

එල් සී - ඕ 12/94

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද 'එ' කොමිෂන් සභාවේ බලතල සහ කර්තව්‍ය නියම කිරීම පිණිස සහ එ සම්බන්ධ හෝ ඊට ආනුෂාංගික කාරණා සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද වූ පනතකි.

- 1 මේ පනත 1996 අංක 21 දරන ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබිය යුතු අතර, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයන් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි (මෙහි මින් මතු " නියමිත දිනය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) යම් දිනයක එය ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

ලුණඬු නාමය හා ක්‍රියාත්මක වීමේ දිනය

1 වන කොටස

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීම

- 2 (1) මෙහි මින් මතු " කොමිෂන් සභාව" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව යැයි කියනු ලබන හා හඳුන්වනු ලබන කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවනු ලැබිය යුතුය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීම

(2) කොමිෂන් සභාව අවිච්චිත පැවැත්මක් සහ පොදු මුද්‍රාවක් ඇති සංස්ථාවක් විය යුතු අතර, එහි සංස්ථා නාමයෙන් එය විසින් නඩු පැවරීම ද එයට විරුද්ධව නඩු පවරනු ලැබීම ද කල හැකිය.

(3) කොමිෂන් සභාවේ මුද්‍රාව කොමිෂන් සභාවේ ලේකම්වරයාගේ භාරයේ තිබිය යුතු අතර, එය කොමිෂන් සභාව විසින් නිශ්චය කරනු ලබන යම් ආකාරයකින් වෙනස් කරනු ලැබිය හැකි ය.

- 3. (1) කොමිෂන් සභාව මානව හිමිකම්වලට අදාළ කාරණා සම්බන්ධයෙන් දැනුමක් හෝ ප්‍රායෝගික පළපුරුද්දක් ඇත්තා වූ තැනැත්තන් අතුරින් තෝරා ගනු ලබන සාමාජිකයන් පස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය යුතුය.

කොමිෂන් සභාවේ සංයුතිය සහ ධුර කාලය ආදිය

(2) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්දේශය මත , ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතුය:

එසේ වුවද නියමිත දිනයෙන් ආරම්භව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව පිහිටුවනු ලබන දිනයෙන් අවසන් වන කාලසීමාව ඇතුළත කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන්, කථානායකවරයා සහ විපක්ෂයේ නායකවරයා විමසා අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් කරනු ලබන නිර්දේශය මත ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතුය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ නිර්දේශ කිරීමේ දී සුළු ජාතීන් කොමිෂන් සභාවේ නියෝජනය වීමේ අවශ්‍යතාව ගැන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව සහ අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් සැලකිල්ල ගොමු කල යුතුය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

(4) එසේ පත් කරන ලද සාමාජිකයන්ගෙන් එක් සාමාජිකයකු ජනාධිපතිවරයා විසින් කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා වශයෙන් නම් කරනු ලැබිය යුතුය.

(5) කොමිෂන් සභාවේ සෑම සාමාජිකයෙකුම අවුරුදු තුනක කාලයක් ධුරය දැරිය යුතු ය.

(6) සාමාජිකයෙකුගේ ධුරය -

- (අ) එ සාමාජිකයා මිය යාමෙන්;
- (ආ) ජනාධිපතිවරයා අමතා යවන ලද ලියවිල්ලක් මගින් එ සාමාජිකයා එ ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්වීමෙන්;
- (ඇ) 4 වන වගන්තියෙහි සඳහන් යම් හේතුවක් මත එ සාමාජිකයා ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබීමෙන් ; හෝ
- (ඈ) ඔහුගේ ධුර කාලය අවසන් වීමෙන් පසු හිස් විය යුතු ය.

සාමාජිකයන්
ඉවත් කිරීම
සඳහා හේතු

4. (1) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු -

- (අ) ජනාධිපතිවරයා විසින්,
- (i) නීති අධිකරණ බලය ඇති අධිකරණයක් විසින් ධුන්වත් තැනැත්තකු බවට විනිශ්චය කරනු ලැබුවහොත් ;
- (ii) කපාහරායකවරයා සහ විපක්ෂයේ නායකවරයා විමසා අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් කරනු ලබන නිර්දේශය මත ජනාධිපතිවරයාගේ මතය අනුව කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු වශයෙන් වූ තම කාර්ය හා ගැටෙන තම ධුරයේ කාර්යයන්ට බාහිරව යම් ගෙවීම් ලබන සේවා නියුක්තියක නිරත වුවහොත් ;
- (iii) මානසික හෝ ශාරීරික දුබලතාවක හේතුවෙන් ධුරයේ දිගටම කටයුතු කිරීමට නුසුදුසු වුවහොත්;
- (iv) නීති අධිකරණ බලය ඇති අධිකරණයක් විසින් සිහිවිකල් තැනැත්තකු බවට ප්‍රකාශ කරනු ලැබුවහොත්;
- (v) වරින් දූෂණාත්මක වරදකට වරදකරු කරනු ලැබුවහොත් ; හෝ
- (vi) කොමිෂන් සභාවෙන් නිවාඩු ලබා නොගෙන කොමිෂන් සභාවේ අනුක්‍රමික රැස්වීම් තුනකට නොපැමිණිය හොත්,

ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය හැකිය ; නැතහොත්

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

(අ) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු ඉවත් කිරීම සඳහා ඔප්පු වී ඇති විෂමාචාරය හෝ අශක්ෂතාව පදනම් කොට ගෙන (නොපැමිණි මන්ත්‍රීවරයන් ඇතුළුව) පාර්ලිමේන්තුවේ මුළු මන්ත්‍රී සංඛ්‍යාවෙන් බහුතර සංඛ්‍යාවක් විසින් සම්මත කරන ලද පාර්ලිමේන්තු යෝජනාවක් ජනාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබීමෙන් පසුව ජනාධිපතිවරයා විසින් කරන ලද නියමයකින් ඒ සාමාජිකයා ධුරයෙන් ඉවත් කළ හැකිය:

එසේ වුවද එවැනි යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වූ යෝජනා සම්මතය පිළිබඳව දැන්වීම පාර්ලිමේන්තුවේ මුළු මන්ත්‍රීවරයන් සංඛ්‍යාවෙන් යටත් පිරිසෙයින් තුනෙන් එකක් විසින් අත්සන් තබා ඇත්නම් හා චෝදිත විෂමාචාරය හෝ අශක්ෂතාව පිළිබඳ සම්පූර්ණ විස්තර එහි දැක්වා ඇත්නම් මිස කථානායකවරයා විසින් එවැනි යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වූ කිසිම යෝජනා සම්මතයක් භාර ගැනීම හෝ පාර්ලිමේන්තුවේ න්‍යාය පත්‍රයට ඇතුළත් කිරීම හෝ නොකළ යුතු ය.

(2) ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ හෝ අභියාචානාධිකරණයේ විනිශ්චයකාර වරයෙකු ඉවත් කිරීම සඳහා වූ පාර්ලිමේන්තුවේ යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීමේ හා සම්මත කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු ඉවත් කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුවේ යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම හා සම්මත කිරීම සම්බන්ධයෙන් සියලු ආකාරයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

5. 4 වන වගන්තිය යටතේ ඉවත් කිරීමක් මගින් හැර සිය ධුරය හිස් කරන යම් සාමාජිකයකු නැවත පත්කිරීම සඳහා සුදුස්සකු විය යුතුය. නැවත පත්කිරීම සඳහා සුදුසුකම්

6. (1) ජනාධිපතිවරයා අමතා යවන ලද ලිපියක් මගින් සභාපතිවරයා විසින් සභාපති ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්විය හැකිය. ඉල්ලා අස්වීම ආදිය

(2) (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන වලට යටත් ව සභාපතිවරයාගේ ධුර කාලය කොමිෂන් සභාවේ ඔහුගේ සාමාජිකත්වයේ කාලය විය යුතු ය.

(3) රෝගාතුර වීම හෝ වෙනත් අබලතාවක් නිසා හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම නිසා කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයාට ස්වකීය ධුරයේ කාර්ය ඉටුකිරීමට තාවකාලිකව නොහැකි වුවහොත් ඔහු වෙනුවෙන් වැඩ බැලීම සඳහා වෙනත් සාමාජිකයෙකු ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය හැකිය.

7 කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් අතර යම් පුරප්පාඩුවක් හෝ යම් සාමාජිකයකුගේ පත්වීම පිළිබඳ යම් දෝෂයක් තිබීමේ හේතුව නිසාම පමණක් කොමිෂන් සභාවේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ කටයුත්තක් අවලංගු වන්නේ යයි සලකනු නොලැබිය යුතුය. පුරප්පාඩුවක් ආදිය තිබීම හේතුවෙන් කොමිෂන් සභාවේ ක්‍රියා හෝ කටයුතු අවලංගු වන්නේ යයි සලකනු නොලැබිය යුතු බව.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

සාමාජිකයන්ගේ 8. පාරිශ්‍රමක

කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන්ගේ වේතන පාරිශ්‍රමේන්තුව විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය යුතු අතර එ වේතන එකාබද්ධ අරමුදලට වැයබරක් කරනු ලැබිය යුතු ය. තවද ඔවුන්ගේ ධුර කාලය තුළ දී එ වේතන අඩු කරනු නොලැබිය යුතු ය.

කොමිෂන් සභාවේ 9. රැස්වීම

(1) කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා එහි ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා විය යුතු අතර සභාපතිවරයා කොමිෂන් සභාවේ සියලු ම රැස්වීම් වල මූලාසනය දැරිය යුතුය යම් රැස්වීමකට ඔහු පැමිණ නොසිටිය හොත් එ රැස්වීමට පැමිණ සිටින කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් විසින් ඔවුන් අතුරින් එක් සාමාජිකයකු එ රැස්වීමේ මූලාසනය දැරීම පිණිස තෝරා පත් කර ගත යුතුය.

(2) කොමිෂන් සභාවේ යම් රැස්වීමක සභාපතිවරයාට තමාගේ ජන්දයට අතිරේකව තීරණ ජන්දයක් තිබිය යුතුය.

(3) මේ පනතේ අනෙකුත් විධිවිධාන වලට යටත් ව කොමිෂන් සභාව විසින් එහි රැස්වීම් පැවැත්වීම සහ එම රැස්වීම්වල දී කටයුතු කිරීම පිළිබඳ කාර්ය පටිපාටිය විධිමත් කර ගනු ලැබිය හැකිය.

කොමිෂන් සභාවේ 10. කර්තව්‍ය

කොමිෂන් සභාවේ කර්තව්‍ය පහත සඳහන් පරිදි විය යුතුය :-

(අ) මූලික අයිතිවාසිකම් අදාළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධි විධාන අනුව ක්‍රියා කරනු ලබන බවට සහතික කිරීමේ අදහසින් සහ මූලික අයිතිවාසිකම්වලට ගරු කිරීම හා එවා පිළිපැදීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිණිස විධායක හා පරිපාලනමය පිළිවෙත් හා කාර්ය පටිපාටි පිළිබඳව සුපරීක්ෂාවෙන් සිටීම;

(ආ) මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම හෝ උල්ලංඝනය කිරීමට අත්‍යාසන්න තිබීම සම්බන්ධයෙන් වූ පැමිණිලි පිළිබඳ විභාග කිරීම හා විමර්ශනය කිරීම සහ මෙහි මින් මතු සලසා ඇති විධිවිධානවලට අනුකූලව සමපයට පත් කිරීමේ හා සමගි කිරීමේ මාර්ගයෙන් එ වා විසඳීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම ;

(ඇ) මූලික අයිතිවාසිකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ හා ආරක්ෂා කිරීමේ නීතිමය සහ පරිපාලනමය විධාන හා කාර්ය පටිපාටි සකස් කිරීමෙහි ලා ආණ්ඩුවට උපදෙස් දීම සහ සහාය වීම;

(ඈ) ජාතික නීති සහ පරිපාලනමය පිළිවෙත් ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම්වලට, නියමයන්ට හා සම්මතවලට අනුකූල බව සහතික කිරීම පිණිස ගත යුතු පියවර සම්බන්ධයෙන් ආණ්ඩුවට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම;

(ඉ) මානව හිමිකම් ක්ෂේත්‍රයේ දී ගිවිසුම් වලට සහ වෙනත් ජාත්‍යන්තර සාධන පත්‍රවලට දායක වීමේ හා එකගවීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳව ආණ්ඩුවට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම ; සහ

(ඊ) මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා අයිතිවාසිකම්වලට අනුකූලව අධ්‍යාපනයක් සැලැස්වීම.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

11	කොමිෂන් සභාවේ කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමේ කාර්යය සඳහා පහත සඳහන් බලතල අතුරින් යම් බලයක් හෝ ඒ බලතල සියල්ලම හෝ කොමිෂන් සභාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකිය :-	කොමිෂන් සභාවේ බලතල
(අ)	මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ යම් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය කිරීමක් පිළිබඳව මේ පනතේ පසුව සඳහන් කෙරෙන විධිවිධාන වලට අනුකූලව විමර්ශනය කිරීම;	
(ආ)	මේ පනත යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවරනු ලබන කොමිෂන් සභාවේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යයි කොමිෂන් සභාව විසින් අදහස් කරනු ලබන පළාත් සභා මට්ටමේ උපකමිටු සංවිධානයක් පත් කිරීම;	
(ඇ)	යම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ විනිශ්චයට භාජනව පවත්නා මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමට හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය කිරීමකට හෝ අදාළ වූ යම් නඩු කටයුතු වලට ඒ අධිකරණයේ අවසරය ඇතිව මැදිහත් වීම;	
(ඈ)	අධිකරණමය ආඥාවක් මගින් හෝ අත්‍යාකාරයකින් හෝ රඳවාගෙන සිටින තැනැත්තන්ගේ සුභසිද්ධිය ඔවුන් රඳවාගෙන සිටින ස්ථාන නිරතුරුව පරීක්ෂා කිරීමෙන් සුපරීක්ෂණය සහ ඔවුන් රඳවාගෙන සිටීමේ තත්වයන් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම;	
(ඉ)	ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරනු ලබන යම් කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින් ගත යුතු බවට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි පියවර ගැනීම;	
(ඊ)	මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව පර්යේෂණ පැවැත්වීම සහ වැඩසටහන්, සම්මන්ත්‍රණය සහ වැඩමුළු පැවැත්වීමෙන් මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ දැනුම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ඒ පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵල ප්‍රචාරනය කිරීම සහ බෙදා දීම;	
(උ)	අත්‍යාජනීයව පත් තැනැත්තෙකු විසින් හෝ අත්‍යාජනීයව පත් තැනැත්තෙකු වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරන තැනැත්තෙකු විසින් 13 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත පැමිණිල්ලක් කිරීමේදී ඔහු විසින් සාධාරණව දරන ලද විශදම් පියවීම් සඳහා අවශ්‍ය මුදල් ප්‍රමාණයක් කොමිෂන් සභාවේ පරම අභිමතය පරිදි ප්‍රධානය කිරීම;	
(ඌ)	කොමිෂන් සභාවේ කර්තව්‍ය ඉටු කිරීම පිණිස අවශ්‍ය වන්නා වූ හෝ හිතකර වන්නාවූ වෙනත් සියළු දේ කිරීම.	

II වන කොටස

කොමිෂන් සභාවේ විමර්ශනය කිරීමේ බලතල

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය
විසින් යොමු කිරීම

- 12 (1) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126 වන ව්‍යවස්ථාව යටතේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත කර ඇති ඉල්ලීමක් පිළිබඳව විභාගයක් කරනු ලබන අතරතුර දී මතු වන කාරණයක් විභාග කොට වාර්තා කිරීම සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකිය.
- (2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරනු ලබන කාරණා සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින් එ යොමු කිරීමේදී නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබූ යම් කාලයක් වේ නම් එ කාලය ඇතුළත දී විභාග කොට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත වාර්තා කළ යුතුය.

ආණ්ඩුක්‍රම
ව්‍යවස්ථාවේ
126 වන
ව්‍යවස්ථාවේ
කාර්ය සඳහා
කාලය ගණන්
බැලීම

- 13 (1) විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් හේතුකොට ගෙන සිදු වී යයි කියනු ලබන මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමේ හෝ උල්ලංඝනය කිරීමට අත්‍යාවශ්‍යව තිබීමේ හෝ දින සිට එක් මාසයක් ඇතුළත දී එ පිළිබඳ පැමිණිල්ලක් අත්‍යවශ්‍යව පත් පාර්ශ්වයක් විසින් 14 වන වගන්තිය ප්‍රකාර කොමිෂන් සභාව වෙත කර ඇති අවස්ථාවක දී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126(2) වන ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාර එ තැනැත්තා විසින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කළ යුතු කාලය වශයෙන් දක්වා ඇති එක් මාසයක කාලය ගණන් බැලීමේදී යට කී පැමිණිල්ල පිළිබඳ පරීක්ෂණය කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පවත්නා කාල පරිච්ඡේදය ගණන් නොගත යුතුය.
- (2) විභාග කර වාර්තා කිරීම සඳහා 12(1) වන වගන්තිය ප්‍රකාර ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කිරීමක් කරනු ලබන අවස්ථාවක දී එකී යොමු කිරීමේ දිනයෙන් ආරම්භව කොමිෂන් සභාවේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126(5) වන ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් මාස දෙකක කාල පරිච්ඡේදය ගණන් බැලීමේදී ගණන් නොගත යුතුය.

කොමිෂන් සභාව විසින්
එහි මෙහෙයවීමෙන්
හෝ පැමිණිල්ලක්
මත විමර්ශනය
කළ හැකි බව

14. කොමිෂන් සභාව විසින් එහි මෙහෙය වීමෙන් හෝ අත්‍යවශ්‍යව යට පත් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් සමූහයක් විසින් නැතහොත් අත්‍යවශ්‍යව පත් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් සමූහයක් වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරන තැනැත්තකු විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත කරන ලද පැමිණිල්ලක් මත :-
- (අ) විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් ; හෝ
(ආ) 1979 අංක 48 දරන ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ (තාවකාලික විධිවිධාන) පනත යටතේ යම් තැනැත්තෙකු විසින් සිදු කරන ලද වරදක් සංස්ථාපනය කරන ක්‍රියාවක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්

අත්‍යවශ්‍යව පත් එම තැනැත්තා ගේ හෝ එම තැනැත්තන් සමූහයේ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අත්‍යාවශ්‍යව උල්ලංඝනය කිරීමක් පිළිබඳව වෝදනාවක් කොමිෂන් සභාව විසින් විමර්ශනය කළ හැකිය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

15 (1) 14 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වන ලද විමර්ශනයකදී විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් හෝ 14 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ සිදු කරන ලද මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අතහැරීමක් උල්ලංඝනය වීමක් හෙළිදරව් නොවන අවස්ථාවක කොමිෂන් සභාව විසින් තත් කාරණය වාර්තාගත කොට එ අනුව දින තිහක් ඇතුළත පැමිණීමේ කළ තැනැත්තා වෙත දැනුම් දිය යුතුය.

**උල්ලංඝනයවීම
හෙළිදරව්
නොවූ හෝ
හෙළිදරව් වූ
අවස්ථාවක
කාර්ය පටිපාටිය**

(2) 14 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වන ලද විමර්ශනයක දී විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් හෝ 14 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ සිදුකරන ලද මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අතහැරීමක් උල්ලංඝනය වීමක් හෙළිදරව් වූ අවස්ථාවක උචිත පරිදි එ කාරණය සමගි කිරීම හෝ සමපයට පත් කිරීම සඳහා යොමු කිරීමට කොමිෂන් සභාවට බලය ඇත්තේය.

(3) 14 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වන ලද විමර්ශනයක දී විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් හෝ 14 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ සිදුකරන ලද මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අතහැරීමක් උල්ලංඝනය වීමක් හෙළිදරව් වූ අවස්ථාවක කොමිෂන් සභාව විසින් එ කාරණය සමගි කිරීම හෝ සමපයට පත් කිරීම සඳහා යොමු කිරීම උචිත නොවන බව කොමිෂන් සභාවට පෙනී යන අවස්ථාවක නැතහොත් එ කාරණය සමගි කිරීමට හෝ සමපයට පත් කිරීමට උචිත බව කොමිෂන් සභාවට පෙනී යන නමුත් පාර්ශවකරුවන් සියලුම හෝ පාර්ශවකරුවන් අතුරින් යම් පාර්ශවකරුවකු විසින් සමගි කිරීමට හෝ සමපයට පත් කිරීමට විරුද්ධ වන අවස්ථාවක නැතහොත් සමගි කරවීමට හෝ සමපයට පත් කිරීමට ගත් උත්සාහය අසාර්ථක වූ අවස්ථාවක -

(අ) එ මූලික අයිතිවාසිකම උල්ලංඝනය කරන තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තන්ට විරුද්ධව නඩු පවරන ලෙස හෝ වෙනත් නඩු කටයුතු පවරන ලෙස උචිත බලධාරීන්ට නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය;

(ආ) එ කාරණය විභාග කර නිශ්චය කිරීම සඳහා නියම කරනු ලැබ ඇති අධිකරණයේ රීතිවලට අනුව සහ යම් තැනැත්තකු විසින් එ අධිකරණයේ අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කරවා ගැනීම පිණිස විධිවිධාන සලසා ඇති යම් කාලයක් ඇතුළත විභාග කර නිශ්චය කිරීම සඳහා අධිකරණයක් වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකිය;

(ඇ) එ උල්ලංඝනය කිරීම හෝ එ උල්ලංඝනය දිගටම පැවතීම වැළැක්වීමේ හෝ ඊට ප්‍රතිකරම යෙදීමේ අදහසින් උචිත බලධාරියා වෙත හෝ අදාළ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් වෙත කොමිෂන් සභාව සුදුසු යයි කල්පනා කරන යම් නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

(4) (3) වන උපවගන්තියේ (ඇ) ඡේදය යටතේ කරනු ලැබිය හැකි නිර්දේශවල ව්‍යාප්තියට හානියක් නොමැතිව කොමිෂන් සභාව විසින් -

- (අ) මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනයවීම හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය වීම උද්ගත වන ක්‍රියාව හෝ නොකර හැරීම නැවත සලකා බලන ලෙස හෝ නිවැරදි කරන ලෙස නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය;
- (ආ) මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනයවීම හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය වීම උද්ගත වන තීරණය නැවත සලකා බලන ලෙස හෝ නිවැරදි කරන ලෙස නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය;
- (ඇ) මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනයවීම හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය වීම උද්ගත වන්නාවූ තීරණය නිර්දේශය ක්‍රියාව හෝ නොකර හැරීම පදනම් වූයේ යම් පිළිවෙතක් මතද එ පිළිවෙත වෙනස් කරන ලෙස නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය; තවද
- (ඈ) මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනයවීම හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය වීම උද්ගත වන්නාවූ තීරණය නිර්දේශය හෝ ක්‍රියාව හෝ නොකර හැරීම සඳහා හේතු දැක්විය යුතු බවට නිර්දේශ කරනු ලැබිය හැකිය.

(5) 'එ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කරනු ලැබීමට ආසන්නව සිටින බවට හෝ උල්ලංඝනය කර ඇති බවට හෝ වෝදිත තැනැත්තාට කරැණු කියා සිටීමට අවස්ථාවක් සලසා දීමෙන් පසුව හැර මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය කිරීමක් සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින් මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ නිර්දේශයක් කරනු නොලැබිය යුතුය.

(6) මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින් මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ කරනු ලැබූ නිර්දේශයක පිටපතක් කොමිෂන් සභාව විසින් අත්‍යවශ්‍යතාවට පත් තැනැත්තාට අදාළ ආයතනයේ ප්‍රධානියාට සහ අදාළ ආයතනය පවරනු ලැබ ඇති අමාත්‍යවරයාට යවනු ලැබිය යුතුය.

(7) මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ නිර්දේශයක් යවනු ලැබූ යම් අධිකාරියකට හෝ තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන්ට 'එ නිර්දේශයේ සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි යම් කාලයක් ඇතුළත 'එ නිර්දේශය බලාත්මක කිරීම පිණිස 'එ තැනැත්තා විසින් ගන්නා ලද හෝ ගැනීමට අදහස් කරන ක්‍රියා මාර්ගය සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාවට වාර්තා කරන ලෙස නියම කරනු ලැබිය යුතු අතර 'එ අනුව කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කිරීම 'එ සෑම තැනැත්තකුගේම යුතුකම විය යුතුය.

ශ්‍රී ලංකා මහව මිමිකම් කොමිෂන් සභාව

(8) මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ නිර්දේශයක් යවනු ලැබූ යම් අධිකාරියක් හෝ තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් විසින් එ නිර්දේශයේ සඳහන් කාලය ඇතුළත කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කිරීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක හෝ 'එ තැනැත්තා විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කර කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශ බලාත්මක කිරීම පිණිස ඔහු විසින් ගෙන ඇති හෝ ගැනීමට අදහස් කර ඇති ක්‍රියා මාර්ගය කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව ප්‍රමාණවත් නොවන අවස්ථාවක කොමිෂන් සභාව විසින් 'එ කරුණ පිළිබඳ පරපුරණ වාර්තාවක් ජනාධිපති වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර ජනාධිපතිවරයා විසින් 'එ වාර්තාවේ පිටපතක් පාර්ලිමේන්තුව ඉදිරියෙහි තැබීමට සැලැස්විය යුතු ය.

16

- (1) 15 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් කාරණයක් සමගි කිරීම හෝ සමපයට පත් කිරීම සඳහා යොමු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක පාර්ලිමේන්තුවේ අතර සමගි කිරීම හෝ සමපයට පත් කිරීම පිණිස එක් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් වැඩි ගණනක් කොමිෂන් සභාව විසින් පත් කළ යුතුය.
- (2) සමගි කරුවන් හෝ සමපකරුවන් පත් කිරීමේ ආකාරය සහ ඔවුන්ගේ බලතල හා කරතව්‍ය නියමිත පරිදි විය යුතුය.
- (3) සමගි කිරීමේ හෝ සමපයට පත් කිරීමේ කාරණය සඳහා සමගි කරුවන් හෝ සමප කරුවන් ඉදිරියෙහි පෙනීසිටින ලෙස කොමිෂන් සභාව විසින් පාර්ලිමේන්තුව විධාන කරනු ලැබිය හැකිය සමගි කිරීම හෝ සමපයකට පත් කිරීම පිළිබඳව පවත්වනු ලබන සියලු රැස්වීම් රහසිගතව පැවැත්විය හැකිය.
- (4) සමගි කිරීම හෝ සමපයට පත් කිරීම සාර්ථක නොවූ විටක හෝ එක් පාර්ලිමේන්තුවක සමගි කිරීමට හෝ සමපයට පත් කිරීමට විරුද්ධ වූ අවස්ථාවක සමගි කරුවා හෝ සමප කරුවා විසින් 'එ අනුව කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කරනු ලැබිය යුතුය.
- (5) සමගි කිරීමෙන් හෝ සමපයට පත් කිරීමෙන් කාරණය විසඳීම සමගි කරුවන්ට හෝ සමප කරුවා සාර්ථකව කළ හැකි වූ අවස්ථාවක එළඹුණු නිරවුල් කිරීම පිළිබඳව ඔවුන් විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම් දිය යුතුය.
- (6) මේ වගන්තිය යටතේ කාරණයක් සමගි කිරීම හෝ සමපයට පත් කිරීම සඳහා යොමු කරනු ලැබූ නිරවුල් කිරීමකට එළඹී අවස්ථාවක, එ නිරවුල් කිරීම බලාත්මක කිරීම පිණිස අවශ්‍ය විය හැකි (වන්දි ගෙවීම පිණිස වූ විධාන ඇතුළුව) විධාන කොමිෂන් සභාව විසින් කරනු ලැබිය යුතුය.

සමගි කිරීමේ හෝ සමපයට පත් කිරීමේ කාරණ පවිභාවය

ශ්‍රී ලංකා මහව නීතිකම් කොමිෂන් සභාව

- ශ්‍රේණිගතකරණයට 17
යොමු කිරීම
- කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන විභාගයකදී හෝ විමර්ශනයකදී මූලික අයිතිවාසිකම්ක විෂය පථය හෝ කාර්ය පථය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් උද්ගතවූ අවස්ථාවක, 'එ ප්‍රශ්නය ශ්‍රේණිගතකරණය විසින් තීරණය කිරීම සඳහා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 125 වන ව්‍යවස්ථාව අනුව කොමිෂන් සභාව ශ්‍රේණිගතකරණය වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකිය.
- විභාගවලට 18
අදාළ බලතල
- මේ පනත යටතේ වූ විභාගයක් හෝ විමර්ශනයක් කිරීමේ කාර්ය සඳහා කොමිෂන් සභාවට පහත සඳහන් බලතල තිබිය යුතුය:-
- (අ) ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය යයි හෝ යෝග්‍ය යයි කොමිෂන් සභාව කල්පනා කරන ලිඛිත හෝ වාචික සියලු සාක්ෂි ලබා ගැනීම හා භාර ගැනීම සහ ප්‍රශ්න කරනු ලැබීමට අවශ්‍ය යයි හෝ යෝග්‍ය යයි කොමිෂන් සභාව කල්පනා කරන සියලු තැනැත්තන්ගෙන් සාක්ෂිකරුවන් වශයෙන් ප්‍රශ්න කිරීම.
  - (ආ) දිවුරුම පිට හෝ ප්‍රතිඥාව පිට යම් සාක්ෂිකරුවකුට (ලිඛිත හෝ වාචික) සාක්ෂි දෙන ලෙස නියම කිරීම එ දිවුරුම හෝ ප්‍රතිඥාව, 'එ සාක්ෂිකරු අධිකරණයක සාක්ෂි දෙන්නේ නම් ඔහු විසින් දිය යුතු බවට නියම කරනු ලැබිය හැකි දිවුරුම හෝ ප්‍රතිඥා දීම විය යුතු ය; තවද 'එ සැම සාක්ෂි කරුවකුම ලවා දිවුරුමක් හෝ ප්‍රතිඥා දීමක් කරවීම හෝ තත් කාර්යය සඳහා කොමිෂන් සභාව විසින් බලය දී ඇති නිලධාරියකු මගින් කරවීමට සැලැස්වීම.
  - (ඇ) ශ්‍රී ලංකාව තුළ පදිංචිව සිටින යම් තැනැත්තකු සාක්ෂි දීම පිණිස හෝ තම සන්නකයෙහි ඇති යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් දෙයක් ඉදිරිපත් කිරීම පිණිස කොමිෂන් සභාවේ යම් රැස්වීමකට පැමිණෙන ලෙස කැඳවීම සහ සාක්ෂි කරුවකු ලෙස ඔහුගෙන් විභාග කිරීම හෝ ඔහු සන්නකයේ ඇති යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් දෙයක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඔහුට නියම කිරීම.
  - (ඈ) සාක්ෂි ආඥාපනතේ විධිවිධාන කිසිවක් නොතකා සිවිල් හෝ අපරාධ නඩු කටයුතු වලදී ආවේශ්‍ය නොවිය හැකි ලිඛිත හෝ වාචික හෝ යම් සාක්ෂියක් ආවේශ්‍ය කිරීම;
  - (ඉ) එවැනි විභාගයකට හෝ විමර්ශනයකට හෝ එහි යම් කොටසකට මහජනයාට ඇතුළුවීමට ඉඩදීම හෝ එසේ ඉඩ නොදීම.
- 19 (1) කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙන තැනැත්තකුට එ සාක්ෂි සම්බන්ධයෙන්, අධිකරණයක් ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙන සාක්ෂි කරුවකු 'එ අධිකරණය ඉදිරියේ දෙන සාක්ෂි සම්බන්ධයෙන් ඔහු නීතියෙහි ලාභිකම් ලබන සියලු වරප්‍රසාධවලට හිමිකම් තිබිය යුතුය.

**කොමිෂන් සභාව
ඉදිරියෙහි දෙන
ලබන සාක්ෂි**

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

- (2) කොමිෂන් සභාවට හෝ කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ දෙන ලද ලිඛිත වූ හෝ වාචික වූ හෝ යම් සාක්ෂියක් සම්බන්ධයෙන් කිසිම තැනැත්තකු යම් අධිකරණයක දී යම් නඩුවකට, නඩු පැවරීමකට හෝ සිවිල් වූ හෝ අපරාධ වූ හෝ වෙනත් නඩු කටයුත්තකට යටත් නොවිය යුතුය.
- (3) මෙහි මින් මතු සලසා ඇති විධිවිධාන වලට යටත්ව, යම් තැනැත්තකු විසින් කොමිෂන් සභාවට හෝ කොමිෂන් සභාව ඉදිරියෙහි කරන ලද හෝ දෙන ලද යම් ප්‍රකාශයක් පිළිබඳ කිසිම සාක්ෂි යක්, යම් අධිකරණයක යම් නඩුවකදී නඩු පැවරීමකදී, හෝ සිවිල් වූ හෝ අපරාධ වූ හෝ වෙනත් නඩු කටයුත්තකදී 'එ තැනැත්තාට විරුද්ධව ආවේශ්‍ය කරගනු නොලැබිය යුතුය:

එසේ වුවද මේ උප වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන වලට ඇතුළත් කිසිවකින් -

- (අ) මේ පනතේ 23 වන වගන්තිය සමග කියවිය යුතු දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ XI වන පරිච්ඡේදය යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් වූ යම් නඩු පැවරීමකට හෝ දණ්ඩනයකට බලපෑමක් සිදු නොවිය යුතුය; නැතහොත් 'එ කෙරෙහි බලපාන්නේ යයි සලකනු නොලැබිය යුතු ය; නැතහොත් එසේ වන්නේ යයි තේරුම් ගනු නොලැබිය යුතුය;
- (ආ) කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙන යම් සාක්ෂිකරුවකුට විරුද්ධව දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ XI වන පරිච්ඡේදය යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් නඩු පැවරීමේ කාර්ය සඳහා 'එ සාක්ෂිකරුගේ නම ප්‍රසිද්ධ කිරීම හෝ හෙළිදරව් කිරීම නැතහොත් 'එ සාක්ෂිකරුගේ සාක්ෂිය හෝ එහි යම් කොටසක් හෙළිදරව් කිරීම තහනම් කරනු නොලැබිය යුතුය; නැතහොත් තහනම් වන්නේ යයි සලකනු නොලැබිය යුතු ය; නැතහොත් එසේ වන්නේ යයි තේරුම් ගනු නොලැබිය යුතු ය.

සිතාසි භාරදීම 20

- (1) සෑම සිතාසියකම කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයාගේ අත්සන යටතේ විය යුතුය.
  - (2) යම් සිතාසියක් එහි නම්කර තැනැත්තා වෙත ගෙන ගොස් භාරදීමෙන් භාරදෙනු ලැබිය හැකි අතර, එසේ කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන අවස්ථාවක දී 'එ සිතාසිය' එ තැනැත්තාගේ අවසන් වරට දැන සිටි පදිංචි ස්ථානයෙහි තැබීමෙන් හෝ ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් යැවීමෙන් භාර දෙනු ලැබිය හැකිය.
  - (3) සිතාසියක් භාර දෙනු ලැබූ සෑම තැනැත්තෙකු ම, 'එ සිතාසියෙහි සඳහන් කර ඇති වේලාවේ දී හා ස්ථානයේ දී කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පෙනී සිටිය යුතු අතර, කොමිෂන් සභාව විසින් ඔහුගෙන් අසනු ලබන ප්‍රශ්නවලට උත්තර දීම හෝ ඉදිරිපත් කරන ලෙස සිතාසියෙහි භාවය අනුව ඔහුට නියම කර ඇති සහ ඔහුගේ සන්තකයේ හෝ බලයෙහි ඇති ලේඛන හෝ වෙනත් දේ ඉදිරිපත් කිරීම කළ යුතුය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

අපහාස සම්බන්ධයෙන්

21 (1)

කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි සිදු කරන ලද සෑම අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් 'එ' වරද ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි සිදු කරන ලද අපහාස වරදක් චුලාක් මෙන් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් දඩුවම් කරනු ලැබිය යුතු අතර, 'එ' සෑම වරදක්ම විභාග කිරීමේ අධිකරණ බලය මෙයින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත පැවරෙන්නේය.

(2)

කොමිෂන් සභාව සම්බන්ධයෙන්, කොමිෂන් සභාව ඉදිරිපිටදී හෝ අන්‍යාකාරයකින් හෝ කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද යම් ක්‍රියාවක්, 'එ' කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද ක්‍රියාව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය සම්බන්ධයෙන් කරන ලද නම් හෝ නොකර හරින ලද නම්, ඉන් 'එ' අධිකරණයේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි අපහාස වරදක් සංයුක්ත වන්නේ නම්, කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද 'එ' ක්‍රියාවෙන් කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි අපහාස වරදක් සංයුක්ත වන්නේය.

(3)

යම් තැනැත්තකු විසින් -

- (අ) මේ පනත යටතේ භාර දෙන ලද සිතාසියක සදහන් වේලාවේදී හා ස්ථානයේදී කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පෙනී, සිටීම කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ වන හේතුවක් නොමැතිව පැහැර හරිනු ලැබුව හොත්; හෝ
- (ආ) දිවුරුම හෝ ප්‍රතිඥා දීම, ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත් හෝ යථා පරිදි දිවුරා හෝ ප්‍රතිඥා දෙනු ලැබ කොමිෂන් සභාව විසින් විභාග කෙරෙමින් හෝ විමර්ශනය කෙරෙමින් තිබෙන කරුණු සම්බන්ධව තමා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ යම් ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීම කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ වන හේතුවක් නොමැතිව ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුව හොත් හෝ පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්; හෝ
- (ඇ) කොමිෂන් සභාව විසින් තමා වෙත නිකුත් කරන ලද දැන්වීමක් හෝ කරන ලද ලිඛිත අඥාවක හෝ විධානයක නියමයන් අනුව ක්‍රියා කිරීම, කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ වන හේතුවක් නොමැතිව ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුව හොත් හෝ පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්; හෝ
- (ඈ) මේ පනත යටතේ සිතාසියක් භාර දෙනු ලැබූ, කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව විමර්ශනය කළ යුතු කාරණාවල සත්‍යතාව නිගමනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වූ දාතම සත්‍යතා හෝ බලය යටතේ ඇත්තා වූ ද, යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් දෙයක් කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ වන හේතුවක් නොමැතිව සභාවට ඉදිරිපත් කිරීම සහ පෙන්වීම, ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත් හෝ පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්

ශ්‍රී ලංකා මහව මිලිකම් කොමිෂන් සභාව

'එ' නැතැත්තා කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි අපහාස කිරීමේ වරදට වරදකරු වන්නේ ය.

(4) යම් නැතැත්තකු විසින්, කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි (2) වන උපවගන්තිය හෝ (3) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් අපහාස වරදක් සිදුකර ඇති බවට කොමිෂන් සභාව විසින් නිශ්චය කරනු ලැබූ අවස්ථාවක කොමිෂන් සභාව විසින් 'එ' නිශ්චය කිරීම දැක්වෙන සහතිකයක් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත යැවිය හැකිය; 'එ' සෑම සහතිකයක්ම කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් අත්සන් කරනු ලැබිය යුතුය.

(5) මේ වගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි, සැලකිල්ලට ගැනීම සුදුසු යයි ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය කල්පනා කරන අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් දඬුවම් කිරීම සඳහා වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී (4) වන උපවගන්තිය යටතේ අත්සන් කරන ලද සහ අධිකරණය වෙත යවන ලද සහතිකයක් යයි කියනු ලබන යම් ලේඛනයක් -

(අ) සාකච්ඡා වශයෙන් පිළිගනු ලැබිය යුතු අතර, පටහැනිව කරුණු ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, වැඩිදුර ඔප්පු කිරීමක් නොමැතිව එය එසේ වූ සහතිකයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය ; නවද

(ආ) සහතිකයේ දැක්වෙන නිශ්චය කිරීම කොමිෂන් සභාව විසින් කරන ලද බවට සහ නිශ්චය කිරීමේ සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා විය යුතුය.

(6) කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි වූ වරදක් යයි කියනු ලබන යම් අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් දඬුවම් කිරීම පිණිස මේ වගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි පවත්වනු ලබන යම් නඩු කටයුතුවල දී කොමිෂන් සභාවේ කිසිම සාමාජිකයකු, මේ පනතේ පටහැනිව කුමක් සඳහන් ව ඇත ද, ඔහුගේ කැමැත්ත ඇතිව හැර සාකච්ඡා කරුවකු වශයෙන් කැඳවීම හෝ ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කිරීම හෝ කරනු නොලැබිය යුතුය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

III වන කොටස

කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලය

කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලය පත් කිරීම

22 (1) කොමිෂන් සභාවට ලේකම්වරයෙකු පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.
 (2) මේ පනත යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත පැවරී ඇති කර්තව්‍ය ඉටුකිරීමෙහිලා කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස අවශ්‍ය විය හැකි වෙනත් යම් නිලධාරීන් හා සේවකයන් පත් කරනු ලැබිය හැකිය.

කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් රජයේ සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු බව

23 කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් සහ කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද නිලධාරීන් හා සේවකයන් දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අර්ථනුකූලව රජයේ සේවකයන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර මේ පනත යටතේ පවත්වනු ලබන සෑම විමර්ශනයක් ම 'එ නීති සංග්‍රහයේ අර්ථනුකූලව අභිකරණ නඩු කටයුත්තක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

බලතල පැවරීම

24 කොමිෂන් සභාව විසින්, කොමිෂන් සභාවේ බලතල අතුරින් කවර හෝ බලයක් කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද යම් නිලධාරියකුට පවරනු ලැබිය හැකි අතර, 'එ බලතල එසේ පවරන ලද තැනැත්තා විසින් 'එ බලතල කොමිෂන් සභාවේ විධානයට යටත් ව ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය හැකිය.

කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට රජයේ නිලධාරීන් පත් කිරීම

25 (1) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධාරියකු කොමිෂන් සභාවේ ඉල්ලීම පිට, 'එ නිලධාරියාගේ සහ රාජ්‍ය පරිපාලන විෂයය පවරනු ලැබ ඇති අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ ද කැමැත්ත ඇතිව, කොමිෂන් සභාව විසින් එවැනිම කැමැත්ත ඇතිව, නිශ්චය කරනු ලබන කාලසීමාවක් සඳහා කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට තාවකාලිකව පත් කරනු ලැබිය හැකිය; නැතහොත් එවැනිම කැමැත්ත ඇතිව 'එ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථිරව පත් කරනු ලැබිය හැකිය.

(2) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධාරියකු කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට තාවකාලිකව පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක 1991 අංක 37 දරන ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභා පනතේ 14 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව 'එ නිලධාරියාට සහ ඔහු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය

(3) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධාරියකු කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථිරව පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, 1991 අංක 37 දරන ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභා පනතේ 14 වන වගන්තියේ (3) වන උපවගන්තියේ

විධිවිධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව 'එ නිලධාරියාට සහ ඔහු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

(4) නිශ්චිත කාලසීමාවක් ආණ්ඩුවට සේවය කිරීමට ගිවිස ගෙන ඇති තැනැත්තකු කොමිෂන් සභාව විසින් සේවයෙහි යොදවා ගනු ලබන අවස්ථාවක්, 'එ තැනැත්තා විසින් කොමිෂන් සභාවට සේවය කරනු ලබන යම් කාලසීමාවක් 'එ ගිවිසුම යටතේ 'එ තැනැත්තාගේ බැඳීම ඉටු කිරීමේ කාර්යය සඳහා ආණ්ඩුවට කරනු ලබන සේවයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

26

(1) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු හෝ කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද යම් නිලධාරියකු හෝ සේවකයකු විසින් මේ පනත යටතේ සඳහා වශයෙන් කරන ලද හෝ කරන ලද බවට උද්දේශිත යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් 'එ සාමාජිකයාට නිලධාරියාට හෝ සේවකයාට විරුද්ධව හෝ අපහාස කිරීමේ වරද සම්බන්ධයෙන් හැර කොමිෂන් සභාවට වෙනත් යම් අකාරයකින් සහාය වන වෙනත් යම් තැනැත්තකුට විරුද්ධව හෝ කිසිම සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් පවරනු නොලැබිය යුතු ය

නඩු පැවරීමේ ආරක්‍ෂාව

(2) අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් හෝ මේ පනත යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන නඩු කටයුත්තක් කාර්ය සඳහා අවශ්‍ය පරිදි හැර කොමිෂන් සභාව විසින් මේ පනත යටතේ පවත්වනු ලබන යම් විභාගයක දී හෝ විමර්ශනයකදී කොමිෂන් සභාවට ලැබෙන යම් ලියවිල්ලක් යම් අධිකරණයක් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ දැන ගන්නට ලැබෙන යම් කාරණයක් හෝ දෙයක් යම් අධිකරණයක් වෙත හෙළිදරව් කරන ලෙස කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකුට හෝ කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද යම් නිලධාරියකුට හෝ සේවකයකුට නියම කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(3) කොමිෂන් සභාව විසින් මේ පනත යටතේ සපයන යම් වාර්තාවක් සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාවේ යම් සාමාජිකයෙකුට විරුද්ධව හෝ 'එ වාර්තාව පිළිබඳ සාරානුකූලව සත්‍ය විස්තරයක් වෙනත් යම් තැනැත්තකු විසින් පළ කිරීම සම්බන්ධයෙන් 'එ තැනැත්තාට විරුද්ධව හෝ යම් අධිකරණයකදී කිසිම සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් පවරනු නොලැබිය යුතු ය.

(4) කොමිෂන් සභාව විසින් හෝ කොමිෂන් සභාවට විරුද්ධව හෝ යම් අධිකරණයක් ඉදිරියට පමුණුවනු ලැබූ යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් දී කොමිෂන් සභාව විසින් දරන ලද යම් විශදමක් කොමිෂන් සභාවේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර එවැනි යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් දී කොමිෂන් සභාව වෙත ගෙවූ හෝ කොමිෂන් සභාව විසින් අයකර ගන්නා ලද හෝ ගාස්තු කිසිවක් කොමිෂන් සභාවේ අරමුදලට බැර කරනු ලැබිය යුතු ය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

(5) කොමිෂන් සභාවේ යම් සාමාජිකයකු විසින් හෝ එහි යම් නිලධාරියකු හෝ සේවකයකු විසින් නැතහොත් කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම පිණිස පත් කරන ලද යම් තැනැත්තකු විසින් මේ පනත යටතේ හෝ කොමිෂන් සභාවේ විධානය මත හෝ කරන ලද නැතහොත් කරන ලදැයි අදහස් කරන ලද යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුට විරුද්ධව යම් අධිකරණයක පවරනු ලැබූ යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක දී ඔහු විසින් දරන ලද විශදම 'එ සිවිල් නඩුවේ දී හෝ අපරාධ නඩුවේදී ඔහු විසින් අය කරගෙන ඇත්නම් මිස 'එ ක්‍රියාව සඳහා වශයෙන් කරනු ලැබුවේ යයි අධිකරණය තීරණය කරන්නේ නම් 'එ තැනැත්තාට කොමිෂන් සභාවේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

කොමිෂන් සභාව
අල්ලස් පනතේ
අර්ථනුකූලව
උපලේඛනගත
ආයතනයක්
ලෙස සලකනු
ලැබිය යුතු බව

27 කොමිෂන් සභාව අල්ලස් පනතේ අර්ථනුකූලව උපලේඛන ගත ආයතනයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර 'එ පනතේ විධිවිධාන 'එ අනුව තේරුම් ගනු ලැබිය යුතු ය

IV වන කොටස

සාමාන්‍ය

සිරභාරයට
ගැනීම ඇදීය
පිළිබදව
කොමිෂන්
සභාවට
දැනුම් දීමට
ඇති යුතුකම්
සහ තොරතුරු
ලබාගැනීම
පිණිස
පරිකෂා
කිරීමට
කොමිෂන්
සභාවට
ඇති බලය

28 (1) 1979 අංක 48 දරන නුස්තවාදය වැළැක්වීමේ (තාවකාලික විධිවිධාන) පනත යටතේ හෝ (40 වන අධිකාරය වන) මහජන ආරක්ෂක ආඥාපනත යටතේ සාදන ලද නියෝගයක් යටතේ තැනැත්තෙකු සිරභාරයට ගන්නා ලද හෝ රඳවා ගන්නා ලද අවස්ථාවක, අවස්ථාවොචිත පරිදි, 'එ සිරභාරයට ගැනීම හෝ රඳවා ගැනීම පිළිබදවද එසේ සිරභාරයට ගන්නා ද හෝ රඳවා ගන්නා ලද තැනැත්තා අත්අඩංගුවේ තබා ගෙන හෝ රඳවා ගෙන ඇති ස්ථානය පිළිබදවද කොමිෂන් සභාව වෙත වහාම දැනුම්දීමත් එසේ දැනුම් දීමේදී කවර අවස්ථාව වුව, 'එ සිරභාරයට ගැනීම හෝ රඳවා තබා ගැනීම හෝ කරනු ලැබූ වේලාවේ සිට පැය 48 ක් නොදුක්මවන කාලයක් තුළ දී 'එ සිරභාරයට ගැනීම පිළිබදව කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම් දීමක් අවස්ථාවොචිත පරිදි, 'එ සිරභාරයට ගැනීම කරන හෝ රඳවා ගැනීමේ ආඥාව කරන, තැනැත්තාගේ කාර්ය විය යුතු ය. එසේ අත්අඩංගුවේ තබා ගෙන හෝ රඳවා තබාගෙන ඇති තැනැත්තෙකු මුදාහරිනු ලැබීම හෝ වෙනත් රැදවුම් ස්ථානයකට මාරුකරනු ලැබූ අවස්ථාවක අවස්ථාවොචිත පරිදි එය මුදා හැරීම හෝ මාරුකිරීම පිළිබදවද, මාරුකිරීමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට අලුත් රැදවුම් ස්ථානයේ පිහිටීම පිළිබදවද කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම් දීම, අවස්ථාවොචිත පරිදි, 'එ මුදා හැරීම හෝ මාරු කිරීම සඳහා අඥාව කරන තැනැත්තාගේ කාර්ය විය යුතුය.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

(2) කොමිෂන් සභාව විසින් ලියවිල්ලකින් බලය දෙන ලද යම් තැනැත්තකු විසින්, කවර හෝ වෙලාවකදී, යම් තැනැත්තකු අධිකරණමය ආඥාවක් මගින් හෝ අන්‍යාකාරයකින් රඳවා සිටින යම් රැඳවුම් ස්ථානයකට, පොලිස් ස්ථානයකට, බන්ධනාගාරයකට හෝ වෙනත් යම් ස්ථානයකට ඇතුළු වී, එහි රඳවා සිටින තැනැත්තන්ගේ රඳවා ගෙන සිටීමේ කොන්දේසි නිසැකව දැනගැනීම පිණිස අවශ්‍ය වන්නාවූ යම් පරීක්ෂා 'එ' ස්ථානයෙහි කළ හැකිය; තැනහොත් එහි සිටින යම් තැනැත්තෙකුගෙන් යම් විමසීමක් කළ හැකිය.

(3) (1) වන උප වගන්තිය යටතේ බලය දෙනු ලැබූ නිලධාරියකු විසින් එ උප වගන්තියෙන් ඔහු වෙත පවරා ඇති බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යුතුකමක් පනවනු ලැබ ඇත්තා වූ සහ (1) වන උපවගන්තියෙන් නියම කොට ඇති පරිදි කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම් දීම ඕනෑකමින්ම නොකර හරින්නා වූ හෝ නිලධාරියාට ප්‍රතිරෝදය දක්වන්නාවූ හෝ බාධා කරන්නා වූ යම් තැනැත්තකු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහේස්ත්‍රාත් වරයෙකු විසින් පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, එක් අවුරුද්දක් නොඉක්මවන කාලයක් සඳහා බන්ධනාගාර ගත කිරීමට හෝ රු. 5000 නොඉක්මවන දඩයකට හෝ 'එ' බන්ධනාගාර ගත කිරීම හා දඩය යන දඩවම් දෙකටම හෝ ඔහු යටත් විය යුතු ය.

29 (1) මේ පනතින් කොමිෂන් සභාව වෙත පැවරී ඇති කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමට කොමිෂන් සභාවට හැකි වනු පිණිස රජය විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත ප්‍රමාණවත් අරමුදල් ලබා දිය යුතුය. කොමිෂන් සභාවේ අරමුදල්

(2) කොමිෂන් සභාව විසින් එහි අදායම් හා වියදම් පිළිබඳව සහ වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳව නිසි ගිණුම් තබා ගැනීමට සැලැස්විය යුතුය.

(3) කොමිෂන් සභාවේ මුදල් වර්ෂය ලත් වර්ෂය විය යුතුය.

(4) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 වන ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධාන කොමිෂන් සභාවේ ගිණුම් විගණනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

30 කොමිෂන් සභාව විසින්, වාර්ෂික වාර්ථාවක් පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කල යුතු අතර, වාර්ථාව අදාළ වන වර්ෂයේ කොමිෂන් සභාවේ සියලු කටයුතු පිළිබඳව 'එ' වාර්ථාවේ ඇතුළත් කල යුතු ය; තවද කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරන ලද සියලු කාරණා වල ලැයිස්තුවක් ද, 'එ' කාරණා සම්බන්ධයෙන් ගත් ක්‍රියාමාර්ගද, 'එ' එක් කාරණය සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශද 'එ' වාර්ථාවේ ඇතුළත් විය යුතු ය. අවශ්‍ය යයි කොමිෂන් සභාව විසින් අදහස් කරනු ලබන කවර හෝ අවස්ථාවක කොමිෂන් සභාවට යොමු කරන ලද යම් නිශ්චිත කාරණයක් හෝ කාරණාද 'එ' සම්බන්ධයෙන් ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ගද පිළිබඳව වාර්ෂික වාර්ථා හෝ විශේෂ වාර්ථා ඉදිරිපත් කල හැකිය. කොමිෂන් සභාව විසින් වාර්ථා කල යුතු බව

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

31 (1) මේ පනතේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ විධිවිධාන බල ගැන්වීමේ කාර්යය සඳහා හෝ නියමිත යයි මේ පනතින් නියම කරන ලද හෝ නියෝග සෑදීමට මේ පනතින් බලය දී ඇති යම් කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් හෝ අමතරවරයා විසින් නියෝග සාදනු ලැබිය හැකිය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙන් පැවරුණු බලතල වල ව්‍යාප්තියට භානියක් නොමැතිව අමාත්‍යවරයා විසින්, මේ පනත යටතේ විමර්ශන පැවැත්වීමේදී අනුගමනය කල යුතු කාර්ය පටිපාටිය නියම කෙරෙන නියෝග සාදනු ලැබිය හැකිය.

(3) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදනු ලැබූ සෑම නියෝගයක්ම ගැසට් පත්‍රයෙහි පලකරනු ලැබිය යුතු අතර, එය එසේ පළ කරනු ලැබූ දිනයෙහි හෝ නියෝගයේ සඳහන් යම් පසු දිනක හෝ ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

(4) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදනු ලැබූ සෑම නියෝගයක්ම එය ගැසට් පත්‍රයේ පලකරනු ලැබීමෙන් පසු, හැකි පහසු ඉක්මනින් අනුමතය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතුය. එසේ අනුමත කරනු නොලැබූ යම් නියෝගයක් අනුමතයේ දින සිට එහෙත්, 'එ' යටතේ කලින් කරන ලද කිසිවකට ඉන් භානියක් නොමැතිව පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(5) යම් නියෝගයක් එසේ පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලබන දිනය පිළිබඳ විවේචනය, ගැසට් පත්‍රයෙ හි පලකරනු ලැබිය යුතු ය.

අනුකූලතාවක් ඇති වූ විට සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු බව

32 මේපනතේ සිංහල හා දෙමළ භාෂා පාඨ අතර යම් අනුකූලතාවක් ඇති වුවහොත්, එවිට සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු ය.

33 පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස, මේ පනතෙ හි -

“මූලික අයිතිවාසිකම” යන්නෙන්, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ප්‍රකාශ කොට පිළිගෙන ඇති මූලික අයිතිවාසිකමක් අදහස් වේ;

“ ආයතනයේ ප්‍රධානියා” යන්නෙන් -

(අ) එය ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක සේවය කරන රජයේ නිලධාරියෙකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට 'එ' දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා නැතහොත් 'එ' රජයේ නිලධාරියා 'එ' දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා වන අවස්ථාවක, 'එ' දෙපාර්තමේන්තුව වෙන් කර දී ඇති අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා ඉන් අදහස් වේ;

(ආ) එය අමාත්‍යාංශයක සේවය කරන රජයේ නිලධාරියෙකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් වරයා නැතහොත් 'එ' රජයේ නිලධාරියා ලේකම්වරයා වන අවස්ථාවක 'එ' අමාත්‍යාංශය භාර අමාත්‍යවරයා ඉන් අදහස් වේ;

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

(ඇ) එය උපලෙඛන ගත රජයේ නිලධාරියකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 112 වන ව්‍යවස්ථාව යටතේ පත් කරන ලද අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව ඉන් අදහස් වේ;

(ඈ) එය වෙනත් යම් රජයේ නිලධාරියකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, 'එ රජයේ නිලධාරියා සේවය කරන්නේ යම් ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියකුගේ සාමාන්‍ය විධානය සහ පාලනය යටතේද, 'එ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා ඉන් අදහස් වේ;

(ඉ) එය රාජ්‍ය සංස්ථාවක පළාත් පාලන ආයතනයක හෝ 'එ හා සමාන වෙනත් ආයතනයක නිලධාරියකු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, 'එ රාජ්‍ය සංස්ථාවේ පළාත් පාලන ආයතනයේ හෝ 'එ හා සමාන වෙනත් ආයතනයේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා නැතහොත්, 'එ නිලධාරියාට 'එ රාජ්‍ය සංස්ථාවේ, පළාත් පාලන ආයතනයේ හෝ ආයතනයේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා වන අවස්ථාවක, 'එ රාජ්‍ය සංස්ථාව, පළාත් පාලන ආයතනය හෝ ආයතනය ක්‍රියාත්මක වන්නේ යම් අමාත්‍යාංශයක් යටතේද 'එ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා ඉන් අදහස් වේ;

“මානව හිමිකම්” යන්නෙන් සිවිල් සහ දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය විසින් සහ ආර්ථික, සාමාජීය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය විසින් ප්‍රකාශ කොට පිළිගෙන ඇති අයිතිවාසිකමක් අදහස් වේ;

“ආයතනය” යන්නට ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක්, රාජ්‍ය සංස්ථාවක්, ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩලයක් හෝ කොමිෂන් සභාවක්, පළාත් පාලන ආයතනයක්, ආණ්ඩුවට අයත් ව්‍යාපාර ආයතනයක් සහ ආණ්ඩුව විසින් වැඩිකොටස් සංඛ්‍යාවක් දරන සමාගමක් ද ඊට ඇතුළත් වේ;

“පළාත් පාලන ආයතනය” යන්නෙන්, යම් මහ නගර සභාවක්, නගර සභාවක්, හෝ ප්‍රාදේශීය සභාවක් අදහස් වන අතර, 'එ යම් සභාවක් විසින් ක්‍රියාත්මක කරන හා ඉටු කරන බලතල වලට, කාර්ය වලට හා කර්තව්‍ය වලට අනුරූප වන්නා වූ හෝ සමාන වන්නා වූ බලතල , කාර්ය කර්තව්‍ය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ඉටු කිරීම සඳහා යම්කිසි නීතියකින් නීතියක් යටතේ හෝ ඇතිකොට පිහිටුවන ලද කවර හෝ අධිකාරියක් ඊට ඇතුළත් වේ;

“ රාජ්‍ය සංස්ථාව” යන්නෙන් 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනත යටතේ හැර වෙනත් යම්කිසි ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ පිහිටවන ලද්දා වූ හෝ පිහිටුවනු ලබන්නා වූද ආණ්ඩුව විසින් ප්‍රදානයක් හෝ ණයක් වශයෙන් නැතහොත් වෙනත් ආකාරයකින් මුළු අරමුදල හෝ මුළු ප්‍රාග්ධනය නැතහොත් අරමුදලෙන් කොටසක් හෝ ප්‍රාග්ධනයෙන් කොටසක් හෝ සපයනු ලබන්නා වූ ද සංස්ථාවක් මණ්ඩලයක් වෙනත් ආයතනයක් අදහස් වේ;